

PROFESOR BOGDAN KILAR – IN MEMORIAM

(1930–2015)

Ravno na vrhuncu dopustniških dni nas je doletela žalostna novica, da je preminil izr. prof. dr. Bogdan Kilar, dolgoletni profesor Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. Čeprav je bil po izobrazbi astronom, so njegovo poklicno pot zaznamovali geodezija in geodeti. Geodezija kot oddelek za geodezijo, na katerem je služboval dolga leta, geodeti kot študenti geodezije, ki jim je predaval več kot petintrideset let.

Profesor Bogdan Kilar je bil rojen 28. 2. 1930 v Beogradu. Astronomijo je vzljubil že v otroštvu. Pravijo, da je že pri trinajstih začel opazovati nebo z gledališkim kukalom. Pozneje je kukalo zamenjal za nekoliko večji dvogled. Klasično gimnazijo je obiskoval v Ljubljani. Po drugi svetovni vojni se je pridružil drugim ljubiteljem astronomije in leta 1946 sodeloval pri postavitvi in delu Mladinske zvezdarne Pavla Kunaverja. Na terasi tedanje Fakultete za rudarstvo, kjer še vedno stoji kupola, je imel kopico predavanj in vodil številna opazovanja neba. Verjetno sta se že takrat pokazala njegov čut in nagnjenost do posredovanja znanja drugim. Kmalu zatem je začel študirati astronomijo in leta 1957 pod mentorstvom prof. Frana Dominka kot prvi diplomiral iz astronomije na takrat ustanovljeni katedri za astronomijo Prirodoslovnomatemične fakultete Univerze v Ljubljani.

Leta 1957 je bil honorarni predavatelj matematike na srednji tehniški šoli v Ljubljani. Sodeloval je tudi pri prvih korakih nastajanja astronomskega observatorija na Golovcu, vendar ga je življenje odpeljalo drugam. Istega leta se je redno zaposlil na inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo pri Tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Potem je začel pot visokošolskega učitelja in bil leta 1959 na geodetskem oddelku Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani prvič izvoljen v naziv asistenta za področji geodetski računi in geodetska astronomija.

V letu 1961 je bil mesec dni na strokovnem izpopolnjevanju v astronomskega observatoriju v Beogradu, med letoma 1964 in 1966 pa je bil na specializaciji na inštitutu za astronomsko in fizikalno geodezijo (IAPG) Tehniške univerze v Münchnu, kjer je leta 1971 zagovarjal doktorsko disertacijo O uporabi sfernega ločnega preseka v geodetski astronomiji in dobil naziv doktorja prirodoslovnih znanosti s

področja geodetske astronomije. Njegov mentor je bil sam ustanovitelj inštituta prof. Rudolf Sigl. Leta 1973 je bil na Univerzi v Ljubljani izvoljen v naziv docenta, leta 1985 pa v naziv izrednega profesorja za področji geodetska astronomija in programiranje.

Bil je član mednarodne astronomske unije IAU, član komisije za znanstveno delo pri nacionalnem komiteju za astronomijo Jugoslavije, član naravoslovne sekcije terminološke komisije inštituta za slovenski jezik SAZU ter sodni izvedenec za astronomske in sorodne znanosti.

Temeljno področje znanstvenega delovanja profesorja Bogdana Kilarja je bila astronomija, področja pedagoškega dela pa višja geodezija, geodetska astronomija in programiranje, ki jih je študentom geodezije predaval z veliko zavzetostjo, natančnostjo in tudi hudomušnostjo. Napisal in objavil je tri univerzitetne učbenike. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je že zaključeval službeno pot in smo v geodetsko znanost počasi uvajali satelitsko geodezijo in globalne navigacijske satelitske sisteme, je čutil dolžnost, da za študente in zaposlene na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo pripravi nekaj poljudnih predavanj. Že takrat je videl novo dobo uporabe modernih satelitskih tehnologij v geodeziji, ki so imele precej skupnega z astronomijo.

Na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo je bil predstojnik katedre za višjo geodezijo, predstojnik oddelka za geodezijo in namestnik predstojnika takratnega VTOZD gradbeništvo in geodezija. Leta 1989 je ob 70-letnici Univerze v Ljubljani ter Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo prejel priznanje za uspešno delo. Upokojil se je septembra 1994. Tudi po upokojitvi je ostal aktiven ter je redno objavljajl strokovne in poljudne članke o astronomiji, navigaciji, času, koledarjih in podobnih tematikah, veliko prispevkov je objavil v revijah Proteus in Spika. Sodeloval je tudi v nekaj radijskih in televizijskih oddajah.

prof. dr. Bojan Stopar

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani